

Sygn. akt VI U 1934/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – st. sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2018 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: T. P.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 24 sierpnia 2018 r., znak: (...)

w sprawie: T. P.

przeciwko: Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o emeryturę rolniczą

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej T. P. prawo do emerytury rolniczej od dnia (...) r.,
- 2) zasądza od Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na rzecz ubezpieczonej kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego,
- 3) stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginalnie właściwy podpis

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił przyznania ubezpieczonej T. P. prawa do emerytury rolniczej.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy powołał się na treść przepisu art. 19 ust.1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 roku, nr 50, poz. 291 z późn. zm.) i wskazał, iż ubezpieczona nie udowodniła 25 letniego okresu pracy w gospodarstwie rolnym, zaliczony został okres pracy w gospodarstwie rolnym w wymiarze 22 lat i 7 miesięcy. Organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonej okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 19 lipca 1974 r. do 7 lutego 1977 r. i od 8 lutego 1977 r. do 30 czerwca 1977r. ponieważ ubezpieczona w tym czasie uczęszczała do szkoły.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła ubezpieczona, która wniosła o przyznanie prawa do emerytury i zaliczenie brakującego okresu pracy w gospodarstwie rolnym należącym do jej rodziców w od 19 lipca 1974 r. do 7 lutego 1977 r. i od 8 lutego 1977 r. do 30 czerwca 1977 r. i wniosła o przeprowadzenie dowodu z zeznań wskazanych przez nią świadków.

W odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonej, organ rentowy wniosł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji. Nadto pozwany wskazał, iż nie zaliczył ubezpieczonej wskazanego wyżej okresu, ponieważ zeznania świadków, zdaniem organu rentowego, były niewiarygodne.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczona T. P. (ur. (...)), w dniu 11.05.2018 roku złożyła w pozwanym organie rentowym wniosek o przyznanie prawa do emerytury rolniczej. Powódka uwodniła łączny okres pracy w gospodarstwie rolnym w wymiarze 22 lat, 7 miesięcy. Organ rentowy zaliczył do stażu pracy pracę we własnym gospodarstwie rolnym od dnia 1.07.1978 r. do 31.10.1990 r. i od 1.07.1994 r. do 30.09.2004 r. , nie zaliczył natomiast pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 19 lipca 1974 r. do 7 lutego 1977 r. i okresu pracy we własnym gospodarstwie od 8 lutego 1977 r. do 30 czerwca 1977 r.

-okoliczności bezsporne

Ubezpieczona T. P., urodzona (...), szkołę podstawową skończyła w 1973 r. a następnie podjęła naukę w (...) r. w szkole zawodowej. Ubezpieczona mieszkała wraz z rodzicami i braćmi w gospodarstwie rodziców- B. i A. K. położonym w R.. Gospodarstwo miało powierzchnię 8 ha. Było w nim 5 krów, dwa konie, 12,15 świń, cielaki, stada drobiu. Dziennie ubezpieczona pracowała w gospodarstwie około 6 godzin, niezależnie od pory roku. Przed wyjazdem do szkoły ubezpieczona pracowała przez półtora do dwóch godzin, wstawała około 4 lub wcześniej, wywoziła obornik, karmiła zwierzęta, doila krowy, wystawiała mleko. Około 15.00 ubezpieczona wracała ze szkoły dokąd jeździła motorem, przebierała się, jadła posiłek i pracowała znowu w gospodarstwie. Ubezpieczona pracowała na polu i w obejściu a zimą przywoziła buraki z kopca, zajmowała się kiszonką, sprzątała, nosiła wodę dla zwierząt, odśnieżała. W okresie od wiosny do jesieni ubezpieczona wykonywała prace polowe, zbierała buraki, obcinała liście, zbierała ziemniaki, zbierała karmę dla bydła na polach, pielila, pracowała przy sianokosach i przy żniwach. Pracowała też przy mlóceniu. W gospodarstwie rodziców ubezpieczonej pracowała mama, ojciec do czasu śmierci, jeden brat, bo drugi chorował na chorobę H. M.. Ubezpieczona odrabiała lekcje po pracy w gospodarstwie około godziny 20.00, 21.00,. Postanowieniem Sądu z dnia (...)r. ubezpieczona nabyła spadek po ojcu B. K. w ¼. Nic się nie zmieniło w pracy ubezpieczonej, gdy odziedziczyła ona część gospodarstwa. Ubezpieczona pracowała w tym samym rozmiarze w gospodarstwie przed i po powrocie ze szkoły co w poprzednim okresie.

-dowód: zeznania świadków: T. J. i J. O.,

zeznania ubezpieczonej – zapis A/V protokołu rozprawy k. 44 akt sądowych

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie ubezpieczona domagała się przyznania prawa do emerytury rolniczej.

Zgodnie z treścią przepisu art. 19 ust.1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 roku, nr 50, poz. 291 z późn. zm.) emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny 60 lat -kobieta,

- podlegał ubezpieczeniu emerytalno- rentowemu przez okres co najmniej 25lat,

Według przepisu art. 20 ust.1 pkt. 2 w/w ustawy: do okresów ubezpieczenia art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 zalicza się między innymi okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 roku.

Z brzmienia art. 20 ust. 1 pkt 2 cytowanej ustawy wynika, że jest to okres, który zalicza się do okresu ubezpieczenia, od którego prawo do świadczeń zależy. Fakt posiadania jakiegokolwiek okresu ubezpieczenia stanowi w rozumieniu powyższego przepisu niezbędną przesłankę do zaliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym - po ukończeniu 16 roku życia a przed 1 stycznia 1983 r. - do okresów podlegania ubezpieczeniu, mających wpływ na prawo do świadczeń.

Z kolei zgodnie z treścią przepisu art. 10 ustawy z dnia 17 grudnia 1999 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku nr 153, poz. 1227) : przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe:

- 1)okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki,
- 2)przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia,
- 3)przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Posiłkując się poglądami doktryny oraz poglądami orzecznictwa sądowego do art. 10 ustawy emerytalno –rentowej FUS należy stwierdzić, iż o uwzględnieniu przy ustalaniu prawa do świadczeń emerytalno rentowych okresów pracy w gospodarstwie rolnym przed dniem 1 stycznia 1983 roku przesądza wystąpienie dwóch okoliczności, po pierwsze wykonywanie czynności rolniczych powinno odbywać się zgodnie z warunkami określonymi w definicji legalnej „domownika” z art. 6 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników i po drugie - czynności te muszą być wykonywane w wymiarze nie niższym niż połowa ustawowego czasu pracy, tj. minimum 4 godziny dziennie. (-tak też wyrok SA w Poznaniu z dnia 24 stycznia 1996 r., III AUr 833/95 OSA 1998, z. 4, poz. 15 i wyrok SN: z dnia 28 lutego 1997 r., II UKN 96/96 (OSNAPiUS 1997, nr 23, poz. 473) W powyższych orzeczeniach kładzie się nacisk na stałość wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym, co nie musi jeszcze oznaczać codziennego wykonywania czynności rolniczych, ale gotowość (dyspozycyjność) do podjęcia pracy rolniczej, z czym wiąże się też wymóg zamieszkiwania osoby bliskiej rolnikowi, co najmniej w pobliżu gospodarstwa rolnego.

W ocenie Sądu Okręgowego ubezpieczona spełnia wszystkie przesłanki wymagane do uwzględnienia jej pracy w gospodarstwie rolnym rodziców przy ustalaniu prawa do emerytury rolniczej.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci zeznań świadków T. J. i J. O. oraz ubezpieczonej wskazuje jednoznacznie, iż odwołująca w okresie od 19 lipca 1974 r. do 7 lutego 1977 r. i od 8 lutego 1977r.(od nabycia części gospodarstwa w drodze dziedziczenia) do 30 czerwca 1977 r. pracowała w gospodarstwie rolnym należących do jej rodziców a położonym w miejscowości R. a od 8.02.1977 r. we własnym gospodarstwie rolnym nabytym w drodze dziedziczenia. Wykonywanie czynności rolniczych przez ubezpieczoną mieści się w definicji legalnej „domownika” zawartej w treści przepisu art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników, bowiem ubezpieczona zamieszkiwała na terenie gospodarstwa rolnego rolnika, pracowała w jego gospodarstwie i nie była z nim związana stosunkiem pracy.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków T. J. i J. O. na okoliczność świadczoną przez odwołującą pracę w gospodarstwie rolnym rodziców a następnie jej własnym gospodarstwie. Zeznania świadków były logiczne, spójne, konsekwentne i brak było podstaw by pozbawić je wiarygodności. W ocenie Sądu Okręgowego, świadkowie zeznający w sprawie T. J. i J. O., jako mieszkający w sąsiedztwie gospodarstwa rodziców ubezpieczonej miały najlepszą orientację i wiedzę na temat jej pracy w gospodarstwie należącym do jej rodziców. Z zeznań świadków wynika niezbicie, iż ubezpieczona

pracowała codziennie przez co najmniej 4 godziny dziennie. Nadto zeznania świadków, zostały potwierdzone w zeznaniach ubezpieczonej. Sąd dał więc także wiarę odwołującej oceniając jej zeznania jako logiczne i konsekwentne.

Sąd Okręgowy biorąc pod uwagę wielkość gospodarstwa, ilość hodowanych w gospodarstwie zwierząt oraz rodzaj czynności wykonywanych przez ubezpieczoną ustalił, iż praca wykonywana przez nią na terenie gospodarstwa rolnego rodziców w spornym miała charakter stały, zajmujący minimum 4 godziny dziennie i powyższy okres podlega zaliczeniu do stażu ubezpieczeniowego.

Zgodnie z art. 69 ustawy z dnia 27.10.1977 r. o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin rolnicy zostali objęci ubezpieczeniem społecznym od 1.07.1977 r. i z tym dniem powstał obowiązek opłacania składek na fundusz emerytalny.

Wobec tego, iż postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczona wraz z okresem zaliczonym przez pozwanego organ rentowy posiada wymagany 25 letni okres ubezpieczenia, Sąd Okręgowy na podstawie przepisu art. 477²§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w wyroku. Ponieważ w celu ustalenia faktu pracy ubezpieczonej w gospodarstwie rolnym oraz jego rozmiaru niezbędne było przeprowadzenie postępowania dowodowego w postaci przesłuchania świadków, Sąd Okręgowy na podstawie art.118 ust.1 a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, która ma odpowiednie zastosowanie także w sprawach emerytur rolniczych orzekł o braku odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

O kosztach zastępstwa prawnego orzeczono zgodnie z art.98 k.p.c. oraz na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, biorąc pod uwagę nakład pracy pełnomocnika w niniejszej sprawie.

SSO Ewa Milczarek